

“Des del primer moment hi ha una corrupció de les idees de la Il·lustració”

Rosa Planas (Palma, 1957), novel·lista i assaigista, publica a Columna la novel·la *La veu de la caputxa*, situada a la primera meitat del segle XIX i protagonitzada per un jove frare caputxí de Palma.

—Quina idea teníeu al cap abans de pensar en la trama?

—La d'una persona a la qual de sobte tot el món se li ensorra, tot els valors que creia segurs s'enfonsen, sense saber-ne les causes. Aquesta vulnerabilitat de la persona davant una situació que no pot controlar és un tema molt modern que apareix a l'època on situo la novel·la, durant la desamortització. Després hi ha més temes, com el de la innocència enfrontada a la corrupció; la destrucció de l'individu davant d'éssers estranys o bé que et facin actuar contra allò que vols.

—L'Església devia quedar amb un pam de nas quan l'estat espanyol li pren molts dels seus bens, sense ser un estat revolucionari.

—No s'ho esperaven, no. Els qui penses que són els teus són els qui et fan més mal. I a vegades de manera més agressiva. Això passa cada dia. És un tema ben actual.

—Calia empescar-se una trama novel·lesca per a mantenir l'interès, durant les més de 300 pàgines. Però segrestar el Sant Pare no és excessiu?

—No. Ja hi hagut segrests del papa, a la història. No hauria estat la primera vegada. Hi ha moments que el papa és simplement una figura simbòlica, fàcil de manipular. Per tant, no és inversemblant ni impensable. Els ordes religiosos afectats per la desamortització no eren quatre frares arrebegats, eren ordes amb gran poder i fortuna, i es podien proposar alguna missió suïcida per a mirar d'endreçar la situació.

—El jove caputxí ha de ser un noi que no sap res del món i de la vida, i per tant, fàcil de manipular.

—Sí. Tampoc no és tan innocent com sembla a primer cop d'ull. Ha viscut en un món protegit, però és una persona curiosa i, per tant, temerària. Té la temptació del coneixement i això el fa una mica fàustic, perquè el fa anar més enllà de la prudència i del que seria convenient. No és un personatge tan senzill com pugui semblar. Té una gran complexitat interior, però alhora una gran innocència, en la manera com s'oposa

Rosa Planas publica la novel·la *La veu de la caputxa*, a l'editorial Columna.

al baró sorgit de la Revolució Francesa, un home sense principis, que recorda el caràcter de l'especulador modern. Fra Jordi no té armes per a enfrontar-se a aquesta mena d'elements. No per innocència, sinó per desconeixement dels mecanismes d'aquest món.

—No heu volgut carregar l'estil, marcar-lo.

—No. És un estil molt lleuger, molt ràpid. Més directe, sense els barroquismes de la meua obra anterior. I molt contundent.

—El lector pot pensar que feu una defensa de determinats valors anteriors a la Revolució Francesa i que ataqueu el progrés.

—Sí. La novel·la fa una defensa de determinats valors representats en Fra Jordi, i fa veure les mancances de la idea de progrés, per mercantil, la que s'ha imposat al món d'avui, on tot té valor si té traducció en valor material i no en valor espiritual, simbòlic o religiós, valors que van entrar en crisi o ja no hi són, perquè la balança s'ha

decantat cap a l'altre costat. És una defensa de tot allò que ha quedat fora de joc, però que no vol dir que un dia no pugui tenir altre cop un protagonisme molt clar.

—Però el món antic, per a molts, és el de la inquisició, la intolerància, la censura, i el nou, el de la il·lustració, la tolerància i el laïcisme.

—Però aquí ho veig d'una manera diferent. Ja s'han defenat molt aquests punt de vista dels valors de la Revolució Francesa, però és evident que des del primer moment ja hi ha una corrupció d'aquests valors. Poden ser paraules boniques, però en realitat la corrupció de les idees és inherent al naixement de les idees. Els personatges de la novel·la s'aprofiten d'això amb uns interessos egoistes i molt mesquins. De la mateixa manera que la Inquisició es va utilitzar per a dur a terme una determinada política, les associacions laiques fan servir els seus elements per a exercir un poder que sempre va contra l'individu. A la novel·la, contra el frare Jordi. Una persona aïllada, vulnerable, és destruïda per la maquinària del poder, el tema de les meves novel·les. D'una manera o una altra, sempre vaig donant voltes a la mateixa història, la de l'individu contra les formes de poder de la societat.

Lluís Bonada